

Priloga 1: SLOVAR

Avkcija ameriškega tipa: avkcija pri kateri je dodelitvena obrestna mera (ali cena/swap točke) enaka obrestni meri, ponujeni v vsaki posamezni protiponudbi.

Avkcija nizozemskega tipa: avkcija, v kateri je dodelitvena obrestna mera (ali cena/swap točke), uporabljena za vse sprejete protiponudbe, enaka **mejni obrestni meri**.

Avkcija s fiksno obrestno mero: avkcijski postopek, v katerem je obrestna mera opredeljena vnaprej s strani centralne banke in udeležene **nasprotne stranke** licitirajo denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti po fiksni obrestni meri.

Avkcija z variabilno obrestno mero: avkcijski postopek, v katerem **nasprotne stranke** licitirajo tako denarni znesek posla, ki ga želijo skleniti s centralno banko, kot tudi obrestno mero, po kateri želijo posel skleniti.

Avkcijski postopek: postopek, v katerem centralna banka povečuje ali umika likvidnost s trga na podlagi protiponudb, ki jih predložijo **nasprotne stranke**, ki pri tem tekmujejo druga z drugo. Najbolj konkurenčne protiponudbe se sprejemajo prednostno, dokler se skupni znesek likvidnosti, ki ga centralna banka nudi ali umika, ne izčrpa.

Brezkuponska obveznica: vrednostni papir, ki v času do dospelosti izplača samo en denarni tok. Za namen tega dokumenta se med brezkuponske obveznice uvrščajo vrednostni papirji, izdani z diskontom, in vrednostni papirji, pri katerih se plača en kupon ob dospelosti. **Strip** je posebna vrsta brezkuponske obveznice.

Bonitetni okvir Eurosistema (ECAF): sklop postopkov, pravil in tehnik, ki zagotavljajo, da so izpolnjene zahteve Eurosistema glede visokih **bonitetnih standardov** za vse primerno finančno premoženje. Pri oblikovanju visokih bonitetnih standardov Eurosistem razlikuje med tržnim in netržnim finančnim premoženjem. Pri oceni bonitetnega standarda primernega finančnega premoženja Eurosistem upošteva informacije o bonitetni oceni iz bonitetnih sistemov, ki pripadajo enemu od štirih virov: **zunanje bonitetne institucije (ECAI)**, **interni bonitetni sistemi** nacionalne centralne banke (**ICAS**), **interni bonitetni sistemi** nasprotnih strank (**IRB**) ali **bonitetna orodja (RT)** zunanjih ponudnikov. Poleg tega Eurosistem pri ocenjevanju bonitetnega standarda upošteva tudi institucionalna merila in posebnosti, ki imetniku instrumenta zagotavljajo podobno zaščito, kot so npr. jamstva. Za določitev minimalnih zahtev glede visokih bonitetnih standardov (»bonitetni prag«) Eurosistem uporablja referenčno vrednost, ki je enaka bonitetni oceni »enojni A«. Eurosistem obravnava verjetnost neplačila za obdobje enega leta v višini 0,10 % kot enakovredno bonitetni oceni »enojni A«.

Bonitetna orodja zunanjih ponudnikov (RT orodja): vir bonitetne ocene, opredeljen v **bonitetnem okviru Eurosistema** (Eurosystem credit assessment framework, **ECAF**), ki ga ponujajo subjekti, ki ocenjujejo boniteto dolžnikov, predvsem s sistematično in mehanično uporabo kvantitativnih modelov, pri čemer poleg drugih informacij uporabljajo revidirane računovodske izkaze, njihove bonitetne ocene pa niso namenjene za razkritje splošni javnosti. Te subjekte mora Eurosistem posamično sprejeti, preden postanejo del ECAF

Bonitetni prag: minimalni bonitetni standard zahtevan za primernost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev Eurosistema.

Bonitetni standard: ocena kreditnega tveganja finančnega premoženja.

Cena povratnega nakupa: v zvezi s transakcijo na podlagi **repo pogodbe**, cena, po kateri se kupec zaveže ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu. Cena povratnega nakupa je enaka seštevku **nakupne cene** in razlike v ceni, ki ustreza obrestim za posojeno likvidnost za obdobje do dospelosti posla.

Centralni register vrednostnih papirjev (CRVP): subjekt, ki vodi in upravlja vrednostne papirje ali drugo finančno premoženje, vodi račune za izdajo in omogoča procesiranje transakcij v nematerializirani obliki. Finančno premoženje lahko obstaja bodisi v fizični obliki (vendar imobilizirano v CRVP) bodisi v nematerializirani obliki (tj. samo kot elektronska evidenca).

Čezmejna poravnava: poravnava, ki se izvrši v državi, ki ni država lokacije ene ali obeh strank v poslu.

Dan dospelosti: datum, na katerega se operacija denarne politike zaključi. V primeru **repo pogodbe** ali valutne zamenjave je datum dospelosti enak **datumu povratnega nakupa**.

Dan povratnega nakupa: datum, na katerega je kupec dolžan ponovno prodati finančno premoženje prodajalcu v povezavi s povratno transakcijo.

Dan poravnave: datum, na katerega se transakcija poravna. Do poravnave lahko pride na isti dan, kot se sklene posel (poravnava istega dne), ali en dan ali več dni po tem (datum poravnave je določen kot **datum trgovanja (T)** + zamik v poravnavi).

Datum pričetka: datum, na katerega se poravna prvi del operacije denarne politike. Datum pričetka sovpada z **datumom nakupa** za operacije, ki temeljijo na **repo pogodbah** in **valutnih zamenjavah**.

Dan trgovanja (T, trgovalni dan): datum, na katerega se sklene posel (tj. pogodba o finančni transakciji med dvema **nasprotnima strankama**). Datum trgovanja lahko sovpada z **datumom poravnave** transakcije (poravnava na isti dan) ali pa je določeno število delovnih dni pred datumom poravnave (datum poravnave je opredeljen kot T + zamik v poravnavi).

Dejansko število dni/360 dni v letu: konvencija o štetju dni, ki se uporablja za izračun obresti na posojilo, po kateri se obresti izračunajo glede na dejansko število koledarskih dni, za katere je kredit odobren, in ob predpostavki leta, ki ima 360 dni. Ta konvencija o štetju dni se uporablja pri operacijah denarne politike Eurosistema.

Delovni dan Eurosistema: kateri koli dan, na katerega sta ECB in najmanj ena **nacionalna centralna banka** odprti za namen izvajanja operacij denarne politike **Eurosistema**.

Delovni dan Banke Slovenije: delovni dan sistema TARGET2, razen 2. januarja, 8. februarja, 27. aprila, 2. maja, 25. junija, 15. avgusta, 31. oktobra in 1. novembra. Občasno je lahko delovni dan Banke Slovenije tudi kateri od zgoraj navedenih praznikov, kar bo vnaprej najavljeno na spletni strani Banke Slovenije (www.bsi.si).

Za namen izvrševanja plačil v eurih je delovni dan Banke Slovenije vsak dan, ki je delovni dan sistema TARGET2.

Delovni dan sistema TARGET2: vsak dan, razen sobot, nedelj, 1. januarja, Velikega petka, Velikonočnega ponedeljka, 1. maja, 25. decembra in 26. decembra.

Dematerializacija: odstranitev fizičnih potrdil ali dokumentov o lastninski pravici, ki predstavljajo lastništvo nad finančnim premoženjem, tako da finančno premoženje obstaja samo kot računovodska evidenca.

Dnevno vrednotenje po tržnih cenah: glej **gibljivo kritje**.

Dogodek neplačila: dogodek, na katerega se nanaša **bonitetni okvir Eurosistema** in je opredeljen v Direktivi 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij ter Direktivi 2006/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o kapitalski ustreznosti investicijskih podjetij in kreditnih institucij (s skupnim imenom "Direktiva o kapitalskih zahtevah" (CRD)). V skladu s temi dokumenti dogodek neplačila nastopi, če "(a) kreditna institucija meni, da obstaja majhna verjetnost, da bo dolžnik v celoti poravnal svoje kreditne obveznosti do kreditne institucije, njene nadrejene družbe ali katerekoli njej podrejene družbe, ne da bi kreditna institucija za poplačilo uporabila ukrepe, kot so unovčenje zavarovanja (če obstaja)" in/ali "(b) dolžnik več kakor 90 dni zamuja s plačilom katere koli bistvene kreditne obveznosti do kreditne institucije, njene nadrejene družbe ali katerekoli njej podrejene družbe."

Določba o povprečenju: določba, ki **nasprotnim strankam** dovoljuje, da svoje **obvezne rezerve** izpolnjujejo na podlagi povprečnih **rezervnih imetij** v **obdobju izpolnjevanja obveznih rezerv**. Določba o povprečenju prispeva k stabilizaciji obrestnih mer denarnega trga s tem, da institucije

spodbuja k izravnavi učinkov začasnih nihanj likvidnosti. Sistem obveznih rezerv **Eurosistema** predvideva uporabo povprečenja.

Dokončna transakcija: transakcija, s katero se finančno premoženje kupi ali proda (promptno ali terminsko) do njegove dospelosti.

Dokončni prenos: nepreklicni in brezpogojni prenos, ki pomeni razbremenitev obveznosti za izvršitev prenosa.

Država članica: pomeni v tem dokumentu državo članico EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s Pogodbo.

Države EGP (Evropskega gospodarskega prostora): države članice EU ter Islandija, Liechtenstein in Norveška.

Dvostranska operacija: operacija denarne politike izvršena na podlagi **dvostranskega postopka**.

Dvostranski postopek: postopek, v katerem centralna banka sklene posel neposredno samo z eno ali nekaj nasprotnimi strankami, brez uporabe avkcijskih postopkov. Dvostranski postopki vključujejo operacije, ki se izvedejo prek borz vrednostnih papirjev ali prek tržnih posrednikov.

Euroobmočje: območje, ki zajema države članice EU, ki so sprejele euro za svojo enotno valuto v skladu s Pogodbo in v katerih se izvaja enotna denarna politika, za katero je odgovoren Svet ECB.

Evropski sistem centralnih bank (ESCB): se nanaša na Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic EU.

Eurosistem: obsega Evropsko centralno banko (ECB) in nacionalne centralne banke držav članic euroobmočja. Organa odločanja Eurosistema sta Svet in Izvršilni odbor ECB.

Giblivo kritje (dnevno vrednotenje po tržnih cenah): Eurosistem zahteva, da finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz povratnih transakcij, s katerimi Eurosistem povečuje likvidnost, skozi čas vzdržuje določeno vrednost. To pomeni, da morajo, v primeru da redno merjena tržna vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev pade pod določeno raven, **nacionalne centralne banke** zahtevati od **nasprotnih strank**, da te zagotovijo dodatno finančno premoženje ali denarna sredstva (tj. **poziv h kritju**).

Hitra avkcija: avkcijski postopek, ki ga uporablja **Eurosistem** za **operacije finega uravnavanja**, ko je zaželen hiter učinek operacije na likvidnostne razmere na trgu. Hitre avkcije se običajno izvedejo v časovnem okviru 90 minut in običajno z omejenim krogom **nasprotnih strank**.

Instrument s fiksnim kuponom: finančni instrument, katerega kupon ostane nespremenjen skozi celotno življenjsko dobo instrumenta.

Instrument z obratno spremenljivo obrestno mero: vrednostni papir, pri katerem se obresti, ki se izplačajo imetniku vrednostnega papirja, spreminjajo v obratni smeri glede na spremembe določene referenčne obrestne mere.

Instrument z variabilnim kuponom: finančni instrument, katerega kupon se periodično spremeni glede na referenčni indeks, ki odraža spremembe kratkoročnih ali srednjeročnih tržnih obrestnih mer. Instrumenti z variabilno donosnostjo imajo bodisi **vnaprej** bodisi **naknadno določene kupone**.

Interni bonitetni sistem centralne banke (ICAS): bonitetni vir, opredeljen v **bonitetnem okviru Eurosistema** (Eurosystem credit assessment framework, **ECAF**), ki trenutno obsega štiri bonitetne sisteme, ki jih upravljajo Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France in Oesterreichische Nationalbank.

Interni bonitetni sistem nasprotne stranke (IRB): vir bonitetne ocene, opredeljen v **bonitetnem okviru Eurosistema** (Eurosystem credit assessment framework, **ECAF**), ki obsega interne sisteme tistih nasprotnih strank, katerih sistem dodeljevanja bonitetnih ocen se lahko uporabljajo za ugotavljanje uteži tveganosti v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah. Nasprotne stranke morajo za te sisteme pridobiti formalno priznanje in opraviti postopek potrditve s strani nacionalnih nadzornikov.

ISIN koda: mednarodna identifikacijska koda, ki se dodeli vrednostnim papirjem, izdanim na finančnih trgih.

Izdajatelj: subjekt, ki je naveden kot dolžnik na vrednostnem papirju ali drugem finančnem instrumentu.

Izklicna obrestna mera: Najnižja/najvišja (v odvisnosti od vrste transakcije – povečevanje/zmanjševanje likvidnosti) obrestna mera, po kateri lahko **nasprotne stranke** predložijo protiponudbe na avkcijah z variabilno obrestno mero.

Kolateralizirana obveznica: obveznica nastala v procesu listinjenja (sekuritizacije).

Kolateraliziran vrednostni papir: dolžniški instrument, ki je zavarovan s skladom namenskih finančnih sredstev (fiksni ali obnavljajoči), ki se v določenem časovnem obdobju pretvorijo v denar. Poleg tega lahko obstajajo pravice in drugo premoženje, ki zagotavljajo servisiranje ali pravočasno razdelitev prihodkov imetnikom tega vrednostnega papirja. Na splošno kolateralizirane vrednostne papirje izdajajo posebej za to oblikovani investicijski posredniki, ki so pridobili sklad finančnih sredstev od originatorja/prodajalca. Donosi iz kolateraliziranega vrednostnega papirja so primarno odvisni od denarnih tokov, ki jih prinaša premoženje v skladu, in ostalih pravic, katerih namen je zagotoviti pravočasno izplačilo, kot so npr. likvidna posojila, jamstva ali drugi instrumenti, ko so poznani kot sredstva za izboljšanje bonitete.

Konec dneva: ura v delovnem dnevu (po zaprtju sistema TARGET2 za poslovanje), ko se za ta dan zaključijo plačila, poslana v obdelavo v sistem TARGET2.

Konvencija o štetju dni: konvencija, ki določa število dni, ki se upoštevajo pri izračunu obresti na posojila. Eurosystem uporablja za svoje operacije denarne politike konvencijo o štetju dni "**dejansko število dni/360 dni v letu**".

Korespondenčni centralnobančni model (CCBM): mehanizem, ki ga je vzpostavil Eurosystem z namenom, da se nasprotnim strankam omogoči uporaba finančnega premoženja za zavarovanje terjatev v čezmejnem kontekstu. V CCBM nacionalne centralne banke druga za drugo delujejo kot skrbnice. To pomeni, da vsaka nacionalna centralna banka v okviru upravljanja z vrednostnimi papirji vodi račun vrednostnih papirjev za vsako od ostalih nacionalnih centralnih bank in za ECB. V CCBM lahko sodelujejo tudi nasprotne stranke nekaterih nacionalnih centralnih bank, ki niso članice Eurosistema.

Kreditna institucija: v tem dokumentu pomeni institucijo, ki ustreza opredelitvi iz člena 2 in člena 4(1) Direktive 2006/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti kreditnih institucij (preoblikovano) (UL L 177, z dne 30. junija 2006, str. 1), kakor sta prenesena v nacionalno pravo, ki je pod nadzorom pristojnega organa; ali druga kreditna institucija v smislu člena 123(2) Pogodbe, ki je predmet nadzora po standardu, ki je primerljiv nadzoru pristojnega nacionalnega organa. **Kreditni zapis:** vrednostni papir pri katerem je denarni tok odvisen od nastopa dogodka neplačila, spremembe kreditnega razmika ali spremembe bonitetne ocene referenčnega subjekta ali finančnega premoženja.

Krita obveznica: obveznica pri kateri je imetnik zavarovan s prednostnim dostopom do poplačila na podlagi prodaje določenega finančnega premoženja (npr. hipotekarnih posojil) iz bilance izdajatelja.

Likvidnostna podpora pri transakciji s kolateraliziranimi vrednostnimi papirji: katera koli značilnost strukture kolateraliziranega vrednostnega papirja, ki se lahko uporabi za kritje kakršnih koli morebitnih začasnih primanjkljajev v denarnem toku, ki nastanejo med trajanjem transakcije.

Mejna kotacija swap točk: kotacija **swap točk**, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji.

Mejna obrestna mera: obrestna mera, pri kateri se izčrpa skupni znesek za dodelitev na avkciji.

Nacionalna centralna banka (NCB): pomeni v tem dokumentu centralno banko države članice EU, ki je uvedla enotno valuto v skladu s **Pogodbo**.

Najnižja stopnja dodelitve: najnižji odstotek protiponudb po **mejni obrestni meri**, ki se dodelijo na avkciji. Eurosistem lahko sklene, da na svojih avkcijah uporabi najnižjo stopnjo dodelitve.

Najnižji znesek dodelitve: najnižji znesek, dodeljen posamezni nasprotni stranki na avkciji. Eurosistem lahko sklene, da na svojih avkcijah vsaki nasprotni stranki dodeli najnižji znesek.

Naknadno določen kupon: kupon pri **instrumentih z variabilno donosnostjo**, ki se določi na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) med obdobjem, v katerem natekajo obresti kupona.

Nakupna cena: cena, po kateri prodajalec kupcu proda ali bo prodal kupljeno finančno premoženje.

Nasprotna stranka: nasprotna stranka v finančni transakciji (npr. kateri koli transakciji s centralno banko).

Obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv: obdobje, za katerega se izračunava izpolnjevanje obveznih rezerv. ECB objavi koledar obdobji izpolnjevanja obveznih rezerv vsaj tri mesece pred začetkom vsakega leta. Obdobja izpolnjevanja rezerv se začnejo na dan poravnave prve operacije glavnega refinanciranja po seji Sveta ECB, za katero je na dnevnem redu predvidena mesečna ocena naravnosti denarne politike. Navadno se končajo na dan, ki je predhoden podobnemu dnevu poravnave v naslednjem mesecu. V posebnih primerih se lahko objavljeni koledar popravi, kar je med drugim odvisno od sprememb v urniku sej Sveta ECB.

Obvezne rezerve: zahteva, da imajo institucije pri centralni banki obvezne rezerve. Znotraj sistema obveznih rezerv Eurosistema se obvezne rezerve **kreditne institucije** izračunajo z množenjem **stopnje obveznih rezerv** za vsako kategorijo postavk, ki tvorijo **osnovo za (obvezne) rezerve**, z zneskom teh postavk v bilanci stanja institucije. Poleg tega institucije od svojih obveznih rezerv odštevajo **pavšalno olajšavo**.

Obveznik (za obvezne rezerve): vsak subjekt na območju Republike Slovenije, ki je v skladu s členom 19.1 Statuta ESCB in ECB zavezan izpolnjevati **obvezne rezerve** Eurosistema pri Banki Slovenije.

Odbitek: glej **odbitek pri vrednotenju**.

Odbitek pri vrednotenju: ukrep za obvladovanje tveganj, ki se uporablja za finančno premoženje za zavarovanje terjatev iz naslova povratnih transakcij. Centralna banka izračunava vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev tako, da od tržne vrednosti finančnega premoženja odšteje določen odstotek (odbitek pri vrednotenju). Eurosistem uporablja odbitke pri vrednotenju, ki upoštevajo značilnosti posameznega finančnega premoženja, na primer njegovo preostalo dospelost.

Odprta ponudba: ponudba centralne banke, ki je na razpolago **nasprotnim strankam** na njihovo lastno pobudo. Eurosistem ponuja dve odprti ponudbi čez noč: **odprto ponudbo mejnega posojila** in **odprto ponudbo mejnega depozita**.

Odprta ponudba mejnega depozita: **odprta ponudba Eurosistema**, ki jo **nasprotne stranke** lahko uporabijo za plasiranje depozitov čez noč pri nacionalni centralni banki in ki se obrestujejo po vnaprej določeni obrestni meri.

Odprta ponudba mejnega posojila: **odprta ponudba Eurosistema**, ki jo **nasprotne stranke** lahko uporabijo za pridobitev posojila čez noč od nacionalne centralne banke po vnaprej določeni obrestni meri.

Operacija dolgoročnejšega refinanciranja: redna **operacija odprtega trga**, ki jo Eurosistem izvaja v obliki **povratne transakcije**. Operacije dolgoročnejšega refinanciranja se izvajajo mesečno v obliki standardnih avkcij in imajo navadno rok dospelosti tri mesece.

Operacija finega uravnavanja: občasna **operacija odprtega trga**, ki jo izvaja Eurosistem pretežno z namenom izravnavanja nepričakovanih nihanj likvidnosti na trgu.

Operacija glavnega refinanciranja: redna **operacija odprtega trga**, ki jo Eurosistem izvaja v obliki **povratne transakcije**. Operacije glavnega refinanciranja se izvajajo kot tedenske **standardne avkcije** in imajo običajno rok dospelosti en teden.

Operacija odprtega trga: operacija, ki se izvaja na finančnem trgu na pobudo centralne banke. Glede na njihove cilje, rednost in postopke se operacije odprtega trga Eurosistema lahko razdelijo v štiri kategorije: **operacije glavnega refinanciranja**, **operacije dolgoročnejšega refinanciranja**, **operacije finega uravnavanja** in **strukturne operacije**. Z vidika uporabljenih instrumentov so **povratne transakcije** glavni instrument odprtega trga Eurosistema in se lahko uporabijo za vse štiri kategorije operacij. Poleg tega sta za **strukturne operacije** na voljo še izdaja dolžniških certifikatov ECB in **dokončne transakcije**, medtem ko so za izvajanje **operacij finega uravnavanja** na voljo **valutne zamenjave** in **zbiranje vezanih vlog**.

Originator: pri listinjenju subjekt, ki je prenesel finančno premoženje, ki je predmet listinjenja na nosilca s posebnim namenom.

Osnova za (obvezne) rezerve: seštevek bilančnih postavk, ki predstavljajo osnovo za izračun **obveznih rezerv** kreditne institucije.

Pavšalna olajšava: fiksni znesek, ki ga institucija odšteje pri izračunu svojih obveznih rezerv v okviru sistema obveznih rezerv **Eurosistema**.

Plačilni mehanizem ECB (EPM): plačilna ureditev, organizirana v okviru ECB in povezana s sistemom **TARGET2** za namen opravljanja: (i) plačil med računi, ki se vodijo pri ECB; in (ii) plačil med računi, ki se vodijo pri ECB in pri nacionalnih centralnih bankah prek sistema **TARGET2**.

PM račun: pomeni račun, ki ga ima udeleženec v sistemu **TARGET2** v plačilnem modulu pri Banki Slovenije in ga tak udeleženec v sistemu **TARGET2** potrebuje za predložitev plačilnih nalogov in prejem plačil preko sistema **TARGET2** ter za poravnavo takih plačil.

Pogodba: Pogodba o delovanju Evropske unije.

Posojilo čez dan: posojilo, odobreno za obdobje, krajše od enega delovnega dneva. Odobrijo ga lahko centralne banke za izravnavo neuskklajenosti pri poravnava plačil in je lahko v obliki: (i) zavarovanega okvirnega kredita, ali (ii) posojilne operacije v obliki zavarovanega posojila ali na podlagi **repo pogodbe**.

Povezava med poravnalnimi sistemi vrednostnih papirjev: povezava zajema vse postopke in dogovore, ki obstajajo med dvema sistemoma **poravnave vrednostnih papirjev (SPVP)** za prenos vrednostnih papirjev med zadevnima SPVP s prenosom med računi nematerializiranih vrednostnih papirjev.

Poravnava po sistemu dostave proti plačilu (hkratna denarna poravnava in poravnava vrednostnih papirjev v realnem času, delivery versus payment, DVP): mehanizem, ki zagotavlja, da je **dokončen prenos** finančnega premoženja (vrednostnih papirjev ali drugih finančnih instrumentov) opravljen, ko in samo, če pride do dokončnega prenosa drugega finančnega premoženja (ali premoženj).

Povratna transakcija: operacija, s katero **nacionalna centralna banka** kupi ali proda finančno premoženje na podlagi **repo pogodbe** ali s sklepanjem zavarovanih posojilnih poslov.

Poziv h kritju: postopek, povezan z uporabo **gibljivega kritja**, ki določa, da centralne banke od **nasprotnih strank** lahko zahtevajo, da zagotovijo dodatno finančno premoženje (ali denarna sredstva), če vrednost finančnega premoženja za zavarovanje terjatev, kot se normalno meri, pade pod določeno raven.

Prag poziva: vnaprej opredeljen znesek posojene likvidnosti, pri katerem se izvede **poziv h kritju**.

Preostala dospelost: preostali čas do datuma dospelosti dolžniškega instrumenta.

Repo pogodba (pogodba o začasnem nakupu): pogodba, s katero se prodajalec zaveže, da bo po nakupni ceni prodal in prenesel lastninsko pravico na finančnem premoženju na kupca, istočasno pa kupec pridobi pravico in obveznost, da istovrstno finančno premoženje proda prodajalcu po določeni ceni ponovnega nakupa na določen datum v prihodnosti ali na poziv, ter prenese lastninsko pravico na finančnem premoženju nazaj na prodajalca. Razlika med nakupno ceno in ceno ponovnega nakupa pri repo pogodbi je enaka obrestim na izposojeni ali posojeni denarni znesek v času do dospelosti posla,

tj. cena ponovnega nakupa vključuje obresti posla. Obresti povratne transakcije v obliki zavarovanega posojila se določijo na podlagi obrestne mere, zneska posojila in roka dospelosti operacije. Obresti povratne transakcije se obračunajo linearno, pri štetju dni se uporablja konvencija "dejansko število dni/360 dni v letu".

Repo posel: povratna transakcija za povečevanje likvidnosti na podlagi **repo pogodbe**.

RMBD: netržni hipotekarni dolžniški instrumenti

Ročnostni razred: kategorija finančnega premoženja, čigar **preostala dospelost** se giblje znotraj določenih vrednosti, npr. razred z dospelostjo od treh do petih let.

Sistem BPRČ (bruto poravnava v realnem času): poravnalni sistem, v katerem se obdelava in poravnava izvedeta na osnovi posameznih nalogov (brez pobota) v realnem času (nepretrgoma). Glej tudi **sistem TARGET2**.

Sistem bruto poravnave: sistem prenosa, v katerem se poravnava denarja ali prenos vrednostnih papirjev opravi po načelu naloga za nalogom (instruction by instruction).

Sistem poravnave vrednostnih papirjev: sistem, ki dovoljuje imetje in prenos vrednostnih papirjev ali drugega finančnega premoženja, bodisi brez plačila (free of payment, FOP) ali proti plačilu (**dostava proti plačilu**).

Sistem s skladom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: centralnobančni sistem za upravljanje z zavarovanjem, v katerem **nasprotne stranke** odprejo zbirni račun, na katerega deponirajo finančno premoženje, s katerim zavarujejo svoje transakcije s centralno banko. Za razliko od **sistema z označevanjem finančnega premoženja za zavarovanje terjatev** v sistemu s skladom finančnega premoženja za zavarovanje terjatev to ni označeno za posamezno transakcijo.

Sistem nematerializiranih vrednostnih papirjev: evidenčni sistem, ki omogoča prenos vrednostnih papirjev in drugega finančnega premoženja brez fizičnega premikanja papirnih listin ali potrdil (npr. elektronski prenos vrednostnih papirjev). Glej tudi **dematerializacija**.

Sistem označevanja finančnega premoženja za zavarovanje terjatev: sistem za upravljanje zavarovanja centralnih bank, kjer se likvidnost zagotovi ob označitvi premoženja za vsako posamezno transakcijo.

Sistem TARGET2 (transevropski sistem bruto poravnave v realnem času): sistem bruto poravnave v realnem času za euro, ki zagotavlja poravnavo plačil v eurih v centralno bančnem denarju. TARGET2 je vzpostavljen in deluje na osnovi enotne platforme, preko katere so vsi plačilni nalogi predloženi in obdelani ter vsa plačila prejeta na tehnično enak način. TARGET2 je pravno strukturiran kot množica sistemov bruto poravnave v realnem času (komponent sistema TARGET2).

Skrbnik: subjekt, ki v imenu drugih hrani in upravlja vrednostne papirje in drugo finančno premoženje.

Skrbniški račun: račun vrednostnih papirjev, s katerim upravlja centralna banka, kamor lahko **kreditne institucije** položijo vrednostne papirje, ki so primerno zavarovanje za operacije centrale banke.

Spremenljivo zavarovanje: zavarovanje, ki je odvisno od dnevne cene stvari, ki je dano v zavarovanje. Je oblika neposestne zastave premičnih stvari, ki se uporablja na Irskem in v Veliki Britaniji in pri kateri lahko dolžnik stvari, dane v zavarovanje, le-te uporablja in z njimi razpolaga vse do morebitne neizpolnitve plačila ali drugega dogodka, ki ima za posledico poplačilo iz vzpostavljenega zavarovanja.

Standardna avkcija: avkcijski postopek, ki ga uporablja **Eurosistem** za svoje redne **operacije odprtega trga**. Standardne avkcije se izvedejo v časovnem okviru 24 ur. Vse **nasprotne stranke**, ki izpolnjujejo splošna merila primernosti, imajo pravico, da predložijo protiponudbe na standardnih avkcijah.

Statični nabor: nabor dolžnikov, ki jim je določen bonitetni sistem na začetku referenčnega obdobja določil bonitetno oceno, ki najmanj dosegata **bonitetni prag** Eurosistema. **Strip – ločeno trgovanje s**

kuponi in glavnico: brezkuponska obveznica, nastala z namenom ločenega trgovanja s terjatvami do določenih denarnih tokov vrednostnega papirja in glavnico istega instrumenta.

Strukturna operacija: operacija odprtega trga, ki jo uporablja **Eurosistem** v glavnem z namenom spremeniti strukturno likvidnostno pozicijo finančnega sektorja nasproti Eurosistemu.

Subjekt s posebnim namenom pri listinjenju: subjekt pri listinjenju, ustanovljen z namenom izdaje vrednostnih papirjev, ki po prenosu lastništva z originatorja postane pravni lastnik premoženja, ki je podlaga listinjenja.

Swap točka: razlika med deviznim tečajem terminske transakcije in deviznim tečajem promptne transakcije pri **valutni zamenjavi**.

Tesne povezave: stanje, ko je nasprotna stranka povezana z izdajateljem/dolžnikom/garantom primernega finančnega premoženja zaradi naslednjega dejstva:

- (i) nasprotna stranka ima v lasti, neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij, 20 % ali več kapitala izdajatelja/dolžnika/garanta; ali
- (ii) izdajatelj/dolžnik/garant ima v lasti, neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij, 20 % ali več kapitala nasprotne stranke; ali
- (iii) tretja oseba ima v lasti več kot 20 % kapitala nasprotne stranke in več kot 20 % kapitala izdajatelja/dolžnika/garanta, in sicer bodisi neposredno ali posredno prek enega ali več podjetij.

Transakcija valutne zaščite: sporazum med izdajateljem in nasprotno stranko valutne zaščite, po katerem se del valutnega tveganja, ki nastane zaradi prejema gotovinskih tokov v ne-eurski valuti, odpravi z zamenjavo gotovinskih tokov za plačila v eurih, ki jih bo izvedla nasprotna stranka valutne zaščite, vključno z morebitnim jamstvom s strani nasprotne stranke valutne zaščite za ta plačila.

Valutna zamenjava: istočasni promptni nakup/prodaja ter terminska prodaja/nakup ene valute za drugo. **Eurosistem** izvaja operacije denarne politike na odprtem trgu v obliki valutnih zamenjav, v katerih nacionalne centralne banke (ali ECB) promptno kupijo (ali prodajo) euro za tujo valuto in ga istočasno terminsko prodajo (ali kupijo).

Vnaprej določen kupon: kupon pri **instrumentih z variabilno obrestno mero**, določen na podlagi vrednosti referenčnega indeksa na določen datum (ali datume) pred pričetkom obdobja, v katerem natekajo obresti kupona.

Zbiranje vezanih depozitov: instrument denarne politike, ki ga lahko **Eurosistem** uporabi za namene finega uravnavanja, pri katerem Eurosistem za vezane vloge **nasprotnih strank** na računih pri nacionalnih centralnih bankah ponuja nadomestilo v obliki obresti z namenom zagotoviti umik likvidnosti s trga.

Zgornji znesek protiponudbe: meja za najvišji sprejemljiv znesek protiponudbo posamezne **nasprotne stranke** na avkciji. **Eurosistem** lahko predpiše zgornji znesek protiponudb, da se na ta način izogne nesorazmerno velikim protiponudbam posameznih sodelujočih strank.

Zmanjšanje vrednosti: ukrep za obvladovanje tveganj, pri čemer centralna banka izvede zmanjšanje teoretične tržne vrednosti finančnega instrumenta za določen odstotek, preden uporabi **odbitek pri vrednotenju**.

Zunanja bonitetna institucija (ECAI): vir bonitetne ocene, opredeljen v **bonitetnem okviru Eurosistema**, ki obsega tiste institucije, katerih bonitetne ocene lahko kreditne institucije uporabijo pri ugotavljanju uteži tveganosti za izpostavljenost, v skladu z direktivo o kapitalskih zahtevah. Te institucije morajo pridobiti formalno priznanje in opraviti postopek potrditve s strani nacionalnih nadzornikov.